

BAGOLYSORS

A Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány félévente megjelenő kiadványa

Kiadja
Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány

2230 Gyömrő, Eötvös u. 34.
Adószám: 18090343-1-13
Bankszámlaszám: OTP Bank Nyrt. 11702036-
20655705

E-mail: gyongybagoly@gyongybagoly.hu
Honlap: www.gyongybagoly.hu

Gyöngybagolyvédelmi ügyelet
06-20-322-5620
06-20-995-2830

Tartalom

A gyöngybagolyvédelem új hangsúlyai és üzenetei a Kárpát-medencében 2

Téli bagolygázolások – csak néhány észlelés 4

Az erdei fülesbagoly (Asio otus, Linnaeus 1758.) 5

Szemléletformálás angolul 7

A baglyok baglyosságáról 8

Nemzetközi önkéntes program: angol-magyar együttműködés 11

Mindenki a maga módján... 12

Mindennapi természetvédelem... de hogyan? 13

Önkénteseink magukról 14

International Owl 15

Gyere velünk baglyászni! 16

A Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány bejegyzett társadalmi szervezet.
Célja a magyarországi gyöngybagolyállomány megóvásán keresztül
hozzájárulni a hazai környezettudatos gondolkodás elterjedéséhez

Címlapon: Erdei fülesbagoly, Topolya, Vajdaság. Fotó: John Sutcliffe
A kiadványért felel: Klein Ákos (06 20 322 5620, gyongybagoly@gyongybagoly.hu)

A Passzer Nyomda biztosította a környezetbarát papírra történő nyomtatást www.passzernyomda.hu

A gyöngybagolyvédelem új hangsúlyai és üzenetei a Kárpát-medencében

2007 novemberében a Nimfea Természetvédelmi Egyesület (www.nimfea.hu) szemináriumot rendezett a gerinces állatafajok védelméről. Alapítványunkat az a megtiszteltetés érte, hogy előadhatott a gyöngybagolyvédelem témakörében. Ennek az előadásnak a szövege változatát közöljük most.

Magyarországon a gyöngybagolyvédelem az elmúlt évtizedekben elsősorban a klasszikus fajvédelmi programokra jellemző módszerekkel tett a gyöngybaglyok hosszú távú fennmaradásáért. A 70-es, 80-as évekre kialakult feltűnő állománycsökkenés okait vizsgálva megállapítható, hogy a populáció csökkenésének egyik legfontosabb oka hazánkban a költőhelyek drasztikus megfogyatkozása – gondolva itt elsősorban az egyházi épületek lezárására. Válaszul a hazai természetvédelem a költőhelyek számának növelésére koncentrált, hiszen ez egy kis léptékben és kevés forrásból is eredményesen végezhető természetvédelmi beavatkozás. A jelen előadás témája nem az elmúlt évtizedekben alkalmazott gyöngybagolyvédelmi módszerek értékelése, hanem új, a jövőben felmerülő problémák felvetése.

A gyöngybagolyvédelem problémakörének kiszélesítését több dolog is indokoltá teszi napjainkban a Kárpát-medencében.

Egyfelől minden eddigénél komplexebb szemléletű természetvédelem kívántatik meg a természetvédelektől. Kifejezetten olyan fajoknál igaz ez, ahol a védendő faj és az ember interakciója nagyon gyakori és konfliktusokkal terhelt (pl. épületlakó denevérek, baglyok, nagyragadozók). Nem elegendő a faj ökológiáját és biológiai igényeit jól ismerni, hanem ismerni kell a világban zajló és az adott fajra nézve releváns demográfiai, gazdasági, mezőgazdasági, szociális és politikai folyamatokat is, mivel csak ezek ismeretében lehet megjósolni, és idejében kivédeni a felmerülő természetvédelmi problémákat.

A komplex szemléletet ugyanakkor az eddigiéknél lényegesen radikálisabb érdekérvényesítő képesség kell, hogy kövesse. A természetvédelem eddigi megengedő fogalmazásmódja sok esetben már nem elfogadható a sokszorosára gyorsult ütemű természetpusztítások mellett. Az érdekérvényesítést egészen a törvényhozás szintjéig kell felemelni (ld. a

nagy-britanniai példát a „barn conversion” programnál).

Magyarország történelmileg új helyzetbe került azáltal, hogy a kommunizmus alatti mérsékelt fejlődésű pályáról egy gyors, kapitalista fejlődésre lett átállítva, amelyet a 2004-es EU csatlakozás még fokozott is. Így hazánk pillanatnyilag olyan átmeneti állapotban van, amikor még láthatjuk a múltból megőrzött értékeinket, amelyeket más, régóta tőkés rendszerben működő nyugat-európai országok elvesztettek, és felmérhetjük, hogy mit veszítünk akkor, ha ugyanazt az utat járja be Magyarország, mint a fejlettebb országok. Így még megvan az – elvi – esélyünk arra, hogy más országok hibáiból tanulva a jót próbáljuk átvenni, a rosszat pedig elkerülni.

A jelen előadás tárgyalja a fenti megfontolásokból adódóan Nagy-Britannia és Magyarország összevetését gyöngybagolyvédelmi szempontból, a jövőben várható lehetséges problémák fényében. A három fő témakör a költőhelyek és élőhelyek vesztese, illetve a közúthálózat fejlesztése által kibontakozó problémák.

- 1) Költőhelyek: az Egyesült Királyság területén az 1980-as évektől tetten érhető a „barn conversion” jelenség, amely a vidéki mezőgazdasági épületek lakóépületekké történő átalakítását jelenti. A jól szituált városi lakók törekedtek kitörni a városi környezetből, és így nagy intenzitással kezdték felvásárolni a felújítható épületeket vidéken. A gyöngybaglyok – lévén elsődleges költőhelyük éppen ezek az épületek – nagy fokú költőhelyvesztést és ebből adódó állománycsökkenést éltek meg. Az angliai Barn Owl Trust vizsgálata bebizonyította e folyamatok természetvédelmi szempontból káros hatását, és sikerült elérniük,

Megvásárlásra és felújításra váró somogyi parasztház. Most csak bagolylak. (Fotó: Klein Ákos)

hogy a régi épületek átalakításához szükséges engedélyeket csak abban az esetben állítsák ki a hatóságok, ha az építési terv tartalmaz megoldási javaslatot az épületlakó veszélyeztetett fajok költőhelyének megőrzésére. Így a potenciális költőhelyként szolgáló épületekben fenn kell tartani a baglyok költésére alkalmas költőkamrát. Magyarországon is hasonló tendencia látszik kibontakozni a külföldiek ingatlanvásárlásaival kapcsolatban. 2007-re tízezres nagyságrendűvé vált a külföldiek kezébe került, felújított, javarészt patinás, régi falusi ingatlanok száma.

Ezek potenciális költőhelyül szolgáltak nem csupán a gyöngybagoly, de a denevérek és egyéb épületlakó fajok számára is. A jövőben a hazai gyöngybagolyvédelemnek hangsúlyozottabban kell foglalkoznia az egyházi épületeken kívüli költőhelyek megóvásával, és a régi épületek természetvédelmi szempontú felújításának törvények által való biztosításával, végrehajtásával.

- 2) Élőhelyek: Nagy-Britanniában a természetszerű élőhelyek minőségükben messze elmaradnak a Magyarországon még fellelhető diverz élőhelykínálattól. Az Egyesült Királyságban a népességrobbanás, a magas ingatlan- és földárak miatt azonban komoly problémát jelent az újabb területigényes beruházások számára helyet teremteni. A brit kormány barnamezős beruházások által kívánja kielégíteni a következő 17 évben építendő 1,5 millió új lakás helyigényét.

Intenzív úthálózat-fejlesztés Magyarországon. Hova fog ez vezetni?... (Fotó: Klein Ákos)

Magyarországon az erőteljes népességfogyás ellenére sosem látott mértéket ölt a zöldmezős beruházások nagysága. Ezek a zöldmezős beruházások (ipari parkok, lakóparkok,

bevásárlóközpontok építése) sokszor éppen azokat az értékes élőhelyeket érintik, amelyek nem élveznek törvényes oltalmat, mégis hozzájárulnak a hazai diverzitás fennmaradásához. Így a mozaikos, kisparcellás, nadrágszjítelkek a települések környékén sokszor áldozatul esnek a beruházásoknak. Ezek képezik hazánkban a gyöngybaglyok egyik legfontosabb vadászterületét. A háttérben a magyar falvak elnéptelenítését célzó politikai akarat sejlik, amely hatására a még mobilis rétegek nagyvárosok köré települnek. Így az a kép bontakozik ki szemünk előtt, hogy a Magyarország nagyobb településeinek környékén koncentrálódó lakosság miatt teljes régiók mennek természeti értékek tekintetében tönkre, viszont cserébe nem szabadulnak fel területek élőhely-rekonstrukciós célokra. A lakosság ilyen mérvű kényszerű elvándorlásának politikai szintű megfékezésével elérhető lenne az új területek beépítésének csökkenése, és a zöldmezős beruházások mérséklődése.

- 3) Közúthálózat fejlesztése: Magyarországon a közúthálózat 88%-a, a vasútvonalak 128%-a az EU országok átlagának. A Nemzeti Fejlesztési Terv a közúthálózat nagymérvű fejlesztését helyezi kilátásba. Nyugat-európai tanulmányokból azonban ismert, hogy a kiterjedt közúthálózat, hangsúlyosan a gyorsforgalmi utak rendszere, a legfőbb nem természetes mortalitási faktor a fejlett országokban az elsőéves gyöngybaglyok számára. Magyarországon a 80-as és a 90-es években ez az arány még 20% volt, amely a fejlett EU országoknál ugyanebben az időszakban már 30-50%-os. Kérdés tehát, hogy szabad-e mindenáron a közúthálózat intenzív fejlesztését pártolni? Egy angliai tanulmány kimutatta, hogy az újonnan épült gyorsforgalmi utak 0,5 km-es környezetében teljesen eltűntek a gyöngybaglyok költő- és pihenőhelyei, és az utak 8 km-es sávjában kimutatható volt egy erőteljes állománycsökkenés. Az idézett tanulmány (elérhető: www.barnowltrust.org.uk) ajánlásokat tesz a már meglévő utak természetvédelmi átalakítására (zárt, magas sövény, fasor), és az új utak tervezésére (süllyesztett utak, moderált úthálózat-fejlesztés, 2x2 sávú gyorsforgalmi utak ne érintsenek ezidáig érintetlenül maradt területeket stb.). Magyarország közúthálózatának kialakítása jelenleg zajló folyamat, amely a következő évtizedekre előre meghatározza a hazai infrastruktúrát. Van-e beleszólása a hazai természetvédelemnek az úthálózat természetkímélő tervezésébe, a teljes hossz

mérséklésébe, vagy ismét csak a kialakult körüneti kezeléséhez asszisztálhat majd, miután a baj már megtörtént?

Magyarország még abban a szerencsés helyzetben van, hogy mind költőhelyei, mind az élőhelyei, mind pedig az említett közúthálózata természetvédelmi szempontból nincs visszavonhatatlanul „elrontva”. Gyors, megalapozott és nagyon is radikális fellépés az egyetlen mód, amely ráveheti a döntéshozókat olyan irányok kijelölésére, amelyek nem vezetnek a nyugat-európai országok által már elkövetett hibák csapdáiba.

Klein Ákos

Elütött gyöngybagoly az M7-es újonnan megépült szakaszán. (Fotó: Klein Ákos)

Téli bagolygázolások – csak néhány észlelés

A Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány útjai során rögzíti az utak mentén talált bagolyfajok elütött példányainak adatait. A 2007-2008-as tél során feltűnően sok volt az elütött bagoly, számos sajtóközlemény és több természetvédelmi civil szervezet is foglalkozott a témával (ld. www.nimfea.hu). Saját adataink az M7-es és a 4-es gyorsforgalmi út újonnan megépült kétszer kétsávos útvonalára korlátozódnak. Elsősorban az erdei fülesbaglyok nagy arányú pusztulását tapasztaltuk. Ezért is foglalkozunk a jelen számban az erdei fülesbagollyal kicsit részletesebben (ld. következő cikk).

Elütött erdei fülesbagoly Apaj térségében. (Fotó: Klein Ákos)

Jobbra: 2007-2008 telén elütve talált baglyok: GYB= gyöngybagoly, EFB= erdei fülesbagoly, K= karvaly

Dátum	Út	Irány	Km kő	Faj
2007.12.23	M7	Balaton felé	99	GYB
2007.12.23	M7	Balaton felé	160	GYB
2007.10.15	M7	Balaton felé	157	GYB
2008.01.14	4-es elkerülő út	Bp felé	23	EFB
2008.01.15	Kiskunlacháza			EFB
2008.01.29	M7	Bp felé	147-148	EFB
2008.01.29	M7	Bp felé	35-36	EFB
2008.01.29	M7	Bp felé	28-29	EFB
2008.01.08	M7	Balaton felé	76	EFB
2008.01.08	M7	Balaton felé	90	EFB
2008.02.17	M7	Balaton felé	25	EFB
2008.02.17	M7	Balaton felé	26	K
2008.02.10	M7	Bp felé	110	EFB
2008.02.08	M7	Bp felé	28	EFB
2008.02.24	M7	Bp felé	154	EFB
2008.02.24	M7	Bp felé	149	EFB
2008.03.04	4-es elkerülő út	Bp felé	22	EFB
2008.03.04	4-es elkerülő út	Bp felé	24	EFB
2008.03.14	M7	Balaton felé	29	EFB
2008.03.16	M7	Balaton felé	112	EFB
2008.03.16	M7	Balaton felé	135	EFB
2008.03.19	M7	Balaton felé	67-68	EFB
2008.03.29	M7	Balaton felé	27	EFB
2008.03.29	M7	Balaton felé	29	EFB
2008.03.29	M7	Balaton felé	50	EFB
2008.03.29	M7	Balaton felé	71	EFB
2008.03.29	M7	Balaton felé	115	EFB
2008.03.29	M7	Balaton felé	135	EFB
2008.03.29	M7	Bp felé	154	EFB
2008.03.29	M7	Bp felé	36	EFB
2008.03.30	4-es elkerülő út	Bp felé	FerihegyII	EFB

Az erdei fülesbagoly (*Asio otus*, Linnaeus 1758.)

Meghatározása

Szárnya hosszú és keskeny. Hossza 25-37 centiméter, szárnyfesztávolsága 90-100 centiméter, testtömege 220-370 gramm közötti. Hosszú tollfüle jól látható, azonban esetenként – a „hangulatától” függően – lelapíthatja, vagy hegyesen felcsaphatja őket. Kisebb, mint a macskabagoly (*Strix aluco*). Termetében, megjelenésében a réti fülesbagolyhoz (*Asio flammeus*) hasonlít, de attól a következőkben tér el: a réti fülesbagoly írisze citromsárga (ami az elsődleges bélyeg a két faj elkülönítésénél), tollfülei kisebbek, „laposak”, nem annyira feltűnőek, mint a másik fajé. Az erdei fülesbagoly szivárványhártyája (íríse) a halvány narancssárgától a mély, markáns narancssárgáig változik, általában az öreg madarak szeme mindig sötétebb, mint a fiataloké.

Pihenő erdei fülesbagoly (Fotó: John Sutcliffe)

Röpte lassú, inkább csapongó, „keringő” jellegű. Néhány szárnycsapás után egyenes siklással repül. Ha leugrasztjuk a fáról, a madár mindig lefelé kezdi a siklását, majd az utolsó pillanatban felvág egy másik fára (ezt a tulajdonságát a baglyok hálózásánál is jól kihasználhatjuk).

A szárny a réti fülesbagolyéhoz hasonlóan mintázott, de a rétinél a 2-3 fekete szalag a szárnycsúcson kifejezettebb, csakúgy, mint a mell csíkozottsága. Farka sűrűn és finoman keresztcsávós, a réti fülesbagolynál kevesebb és szélesebb sáv található.

A nemek hasonlóak, a hím általában világosabb, alsótestén nem annyira csíkos.

A tojó ezen kívül arányaiban kissé nagyobb, természetesebb benyomást kelt, de ezt gyakorlat nélkül nehéz észrevenni.

A költési időszak áprilisban kezdődik, de még májusban is tart, mert az általuk előszeretettel használt varjúfészkek ekkor üresek meg. A madarak nászhangja mély „húú”, amelyet gyengébben és erősebben ismételnék. A fészkekájában 5-6 fehér tojás található, ezeken 27-28 napig kotlik a tojó, az eleséget a hím hordja. A fiókáknak „keserves” eleségkérő hangjuk van, amely tiszta éjszakán akár 1 kilométerre is elhallatszik. A fiókák még röpképességük elérése előtt elhagyják a fészket, és szétszóródva várják a továbbra is etető szülőket.

Élőhelye

Hazánk leggyakoribb bagolyfaja. Nyílt területek közötti erdőkben, szántóföldek közé ékelt ligeterdőkben, nagyobb parkokban, síkvidéki erdei fenyvesekben, kastélyparkokban is előfordul. A többi bagolyhoz hasonlóan fészket nem épít, főleg varjúfélék fészkeiben költ. Megfigyelések szerint ez a madár is urbanizálódik. Egyre gyakrabban költ városokban, bérlakások virágtartóládájában, mint ahogyan ezt egy nádudvari megfigyelés is bizonyította. Elegyes erdőkben (például cserestölgyesben) szintén előfordul, ha annak közelében szántó föld vagy valamilyen rét, legelő található.

Magyarországon állandó madár, csupán az elterjedési területének északi részén költő példányok húzódnak télen délebbre. Ennek következtében a hazai állomány télen az északabbról jövő példányokkal feldúsul. A teletlő csapatokat gyakran megfigyelhetjük például valamennyi mezőváros utcai fáin (nyíren, fűzfán is), azonban a nagyobb csapatok mindig egy védett helyen lévő, csoportosan álló vagy fasort alkotó fenyőfákon (leginkább lucfenyőn) telelnek. Nem ritka, hogy egy-egy magasabb fenyőfán akár 40-60 példány is összegyűlik. Elképzelhetjük tehát, hogy mondjuk egy 10-15 fenyőfából álló facsoportban akár több száz példány is összegyűlhet. A leggyakrabban azonban csak a maximum 30-80 példányból álló erdei fülesbagoly csapatok jellemzőek.

A rejtőzködő, teelő csapatok helyét könnyen elárulják a fenyőfák tövében található, szürkés színű köpetek. A szürkületkor kirepülő madarak leszámolásával képet kaphatunk, hogy nagyjából hány példány teel az adott fenyőfacsoportban. Természetesen a teelő, nappalozó madarakat tilos háborgatni, a fákról leugrasztani.

Egy udvaron teelő több tucat erdei fülesbagoly Topolyán (Fotó: Klein Ákos)

A teelő erdeifülesbagoly-csapatokban ritkán, de rendszeresen találni réti fülesbaglyokat is. Egy Nádudvaron végzett téli gyűrűzéssel megtudtuk, hogy a 150 teelő erdei fülesbagoly közé, évről-évre ugyanaz a réti fülesbagoly ült be teelni.

Táplálékspektruma szűk, általában a mezei pocok teszi ki zsákmányának csaknem 70 %-át. Természetesen a rágcsálók közül nagy mennyiségben

fogyasztja a különböző egér- és cickányfajokat is. A rágcsálókon kívül a téli időszakban, amikor a szántóföldet takaró kemény jégpáncél miatt nem tud rendszeren rágcsálókra vadászni, a falvakban csapatosan mozgolódó házi verebek közül zsákmányol.

Rejtőzködő erdei fülesbagoly fióka a fészkek közelében. Természetes, hogy elhagyják a fészket! (Fotó: Klein Ákos)

A szintén Nádudvaron végzett gyűrűzések tanúsága szerint az állomány körülbelül 25-30%-a rezidens, a többi egyed máshonnan vagy északról kerülhet a csapatba. Sajnos a visszafogások csekély száma miatt a költő-teelő populációk közötti kapcsolatok még elég homályosak, további kutatásokra (főleg rádió-telemetria alkalmazására) lenne szükség ezzel kapcsolatban. A visszafogásokat vizsgálva kiderült, hogy a teelési szezonban jelölt fiatal madarak jelentős része a következő télen, ugyanabban a csoportban már egyáltalán nem kerül meg.

Kováts Dávid

Kérjük, amennyiben kertjében erdei fülesbagoly fiókat talál, helyezze fel egy magas ágra, ahol a szülők tovább etethetik a szétszóródott fiókákat! Ha segítségre van szüksége, keressen fel minket!

Szemléletformálás angolul

A Gyöngybagolyvédelmi Alapítványnál hat hétig tevékenykedő két angol önkéntes és egy Magyarországon élő amerikai támogatónk (William Todd) 2008 februárjában egy hétig járta

Budapest és környéke középiskoláit. Célunk ezzel a programmal hármas volt: szerettük volna a leginkább fogékony tizenéves korosztály minél szélesebb rétegét megismertetni a bagolyvédelem problémakörével, másfelől bemutatni szervezetünket, ezzel is a későbbi csatlakozás lehetőségét kínálva. Harmadsorban mindezt angol nyelven adták elő az önkéntesek, ezzel is hozzájárulva az angol nyelvtanulás fontosságának hangsúlyozásához.

Angol előadás gimnazistáknak (Fotó: Klein Ákos)

Az öt nap alatt hét középiskolában összesen 22 előadást tartottunk közel 500 gyermek és pedagógus számára. Az önkéntesek némi kezdeti bátortalankodás után nagyon gyorsan kiismerték, hogy milyen módon lehet a tanulók figyelmét és bátorságát felébreszteni, így általánosságban úgy értékelhetjük, hogy az előadások nagyon jól sikerültek. A megértést PowerPointos prezentáció, nagyon sok bemutató anyag (köpetek, tollak, bagoly- és kisemlőskoponyák, kiadványok) segítették. Az előadások fénypontja minden esetben a bemutatott szelíd, röpképtelen macskabagoly körbehordozása volt. Így a hallgatók láthattak egy olyan sérült, védett baglyot, amely az egyik veszélyeztető tényező (mezőgazdasági gépek) miatt veszítette szabadságát. Ily módon sikerült a probléma valódiságát, fontosságát testközelből is

érzékelteni. Az előadások végén kiadványokból, broszúrákból is kapott mindenki.

Az egy hét tapasztalata megerősített minket abban a már korábban is kialakult véleményünkben, hogy az iskolai szemléletformálás a természetvédelem (bagolyvédelem) egyik legfontosabb feladata.

Köszönet mindazoknak a pedagógusoknak és közbenjáró személyeknek, akik lehetővé tették az előadások megszervezését. Az anyagi háttérrel az EU Lifelong Learning Mobility Project, Leonardo Da Vinci programja biztosította.

Az alábbi iskolákban tartottunk előadást a szaktanárok segítségével

Bárdos Lajos Általános Iskola és Gimn., Mártonffyiné Borhidi Gabriella

Illyés Gyula Gimnázium és SZKI, Gruberné Szilágyi Ágota

Ráday Pál Gimn., Szabó Katalin

Baár-Madas Református Gimn., Zöllnerné Kondella Márta

ELTE Trefort Ágoston Gyakorlóisk., Eiben Ingeborg

Szinyei Merse Pál Gimn., Fodor Andrea

Budai Nagy Antal Gimn., Darvas Katalin

Természetvédelmi előadásokon bemutatott, fiókakorban maradandó sérülést szenvedett macskabagoly. Nem enged érdektelenséget maga körül! (Fotó: Klein Ákos)

A baglyok baglyosságáról

A Földön több mint kétszáz bagolyfajt ismerünk. Benépesítik az összes kontinenst az Antarktisz kivételével, vadásznak ízeltlábúakra, puhatestűekre és gerincesekre, nappal és éjszaka egyaránt. A legkisebbek nem érik el a 13 cm-es méretet, a legnagyobbak meghaladják a 70-et. Sokszínű társaság, mégis abban mindannyian megegyeznek, hogy a felületes szemlélő, a már alapvető biológiai ismeretekkel rendelkező megfigyelő számára is besorolhatók a baglyok népes csoportjába. Mik ezek az alapvető sajátosságok, amelyek egy baglyot baglyossá tesznek? Milyen érdekes vonások jellemzik testfelépítésüket? Hogyan alkalmazkodott a baglyok testfelépítése különleges életmódjukhoz? Ezekre a kérdésekre próbálok választ adni ebben az írásban.

A gyöngybagoly jellegzetes szív alakú arcfátyla
(Fotó: Klein Ákos)

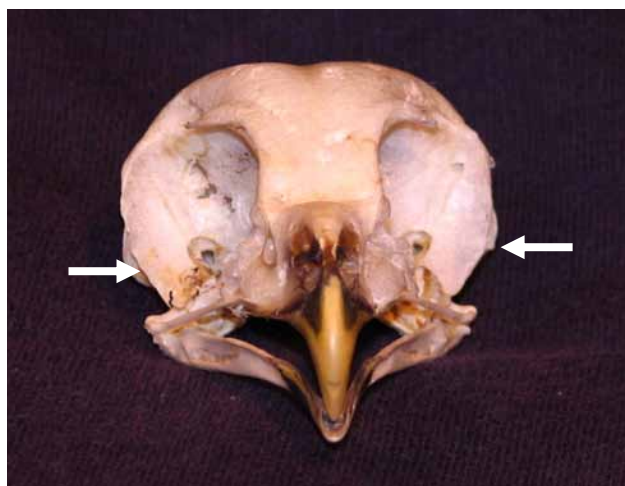
„Olyan nagy feje van” - szokták mondani a már említett felületes szemlélők. Valóban, ez így is látszik. De ha lekopasztanánk a tollakat a felnőtt madárról, vagy egy frissen kikelt fiókat figyelünk, mondjuk egy templomtoronyban, akkor megfigyelhetjük, hogy valójában a fej térfogatának igen jelentős hányadát a tollazat adja, maga a koponya a fejnek csak elenyésző része.

Mi célt szolgál ez a nagy tollazat a fejen? A kutatók szerint ennek főleg a táplálékszerzésben van jelentősége. A szem körül található, speciális, szőrszerű tollakból álló ún. arcfátyolnak főleg a hangok összegyűjtése és a fülnyílások felé terelése a feladata. Két parabolaként modellezhetnénk őket, amelyek nemcsak gyűjtik a hangokat az adott oldali fül számára, hanem a két fülnyílást el is szigetelik egymástól.

Olyannyira tökélyre vitték ezt a baglyok, hogy arcizmaik működtetésével tudják változtatni ennek a tollparabolának az alakját a kívánalmaknak megfelelően. Bizonyos fajok fülnyílásai aszimmetrikusan helyezkednek el, az egyik egy kicsit feljebb nyílik, mint másik. Ennek igen egyszerű okai vannak. Gondoljunk csak arra, hogy mi emberek hogyan próbáljuk megtalálni egy hang forrását: addig forgatjuk a fejünket jobbra-balra, amíg mindkét fülünkkel azonos erősséggel nem halljuk az adott zajt. Ezzel csak egy gond van: csupán egyetlen irányt kapunk meg, mivel mindkét fülnyílásunk azonos magasságban van. (Ez az egy irány a mi földhözragadt életünkben általában elég is.) Ha nem így lenne, akkor a fejünk előre-hátra billentgetésével magát a zaj forrását is be tudnánk célozni. A baglyok célzása annyiban különbözik a miénktől, hogy nem erősségekkel számol, hanem időkülönbségekkel, vagyis a baglyok addig forgatják a fejüket jobbra-balra, és billegetik előre-hátra, amíg mindkét fülükkel egyszerre nem hallják az adott hangot!

Ez azért megdöbbentő, mert a két fül hangforrástól mért távolságának különbsége csak centiméterekben mérhető.

El lehet képzelni, hogy milyen apró időkülönbséget kell érzékelnie egy bagolynak, ha tudjuk, hogy a hang több mint 300 métert tesz meg másodpercenként. A mérések alapján ez az időkülönbség 3 százrezd másodperc!

Aszimmetrikusan, eltérő magasságban elhelyezkedő fülnyílások bizonyos bagolyfajok koponyáján (Fotó: Klein Ákos)

A nagy mennyiségű információ feldolgozásához persze megfelelő agyi kapacitás is szükséges: a baglyok átlagosan háromszor annyi hallásért felelős idegsejttel rendelkeznek, mint más madárfajok.

Ennek a nagy fokú alkalmazkodásnak megvan a gyümölcse: bizonyos fajok olyan precizitással képesek hallás alapján tájékozódni, hogy képesek egyetlen próbálkozással elfogni az akár 20-30 centiméteres hóréteg alatt lévő kiszemelt rágcsálót, annak ellenére, hogy zsákmányukat egy pillanatra sem látják, és a hóréteg is sokat szigetel a rágcsáló által keltett zajokból.

A sikeres vadászathoz a hangtalan repülés is elengedhetetlen, hiszen a zsákmány könnyen elinalhat, ha meghallja a közeledő ragadozót.

Nesztelenül repülő gyöngybagoly (Fotó: Laczi Miklós)

A baglyok erre is „kidolgoztak” egy álcázási mechanizmust. A tollaik formája különleges. Ha alaposabban megnézzük egy bagolyszárnyból származó külső evezőtollat, a kisebbik zászlóján apró kis fogacskákat találunk. (Ezekről a fogacskákról az erdőben talált tollról is meg tudjuk állapítani, hogy az bagolytól származik.) Repülés közben ezek a kis fogak az örvénylő levegőt kisebb örvényekre szakítják, így téve csöndesebbé a baglyok repülését. Más kutatók szerint a működésük lényege az, hogy magasabb frekvenciájú hanggá alakítják át a szárnyak által keltett zajt, ami sokkal nehezebben érzékelhető a zsákmányállat számára. Ha láttunk, vagy főleg hallottunk már baglyot repülni, akár gondolatban is összehasonlíthatjuk mondjuk egy galamb felburranásával, vagy egy repülő hattyú szárnyai által keltett halk füttyüléssel. A bagoly sokkal puhábban, csendesebben repül.

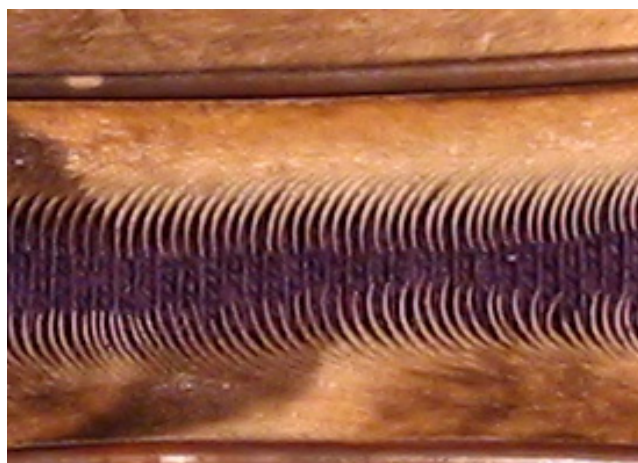
Természetesen a látásnak is van szerepe a zsákmányszerzésben. Bizonyos fajok nappal (is) vadásznak, de szürkületkor, vagy holdfényben is fontos a hatékony látás. A baglyoknak testméretükhöz viszonyítva nagy szemeik vannak, tömegük akár a testsúlyuk 5%-át is elérheti. A szemeik inkább csöszérűek, mint golyók, és egy speciális csontos képlet tartja a helyükön őket. A csöszérű formából kifolyólag nem is képesek forgatni a szemeiket, ezt viszont nagy fokú fejforgatási képességükkel

kompenzálják: akár 270°-ban is képesek a fejüket elfordítani.

Ez kb. olyan, mintha mi egy négyszögletű szoba közepén állnánk, arccal a falnak, és mindenféle erőszak vagy csontkovácsi beavatkozás nélkül jobbra vagy balra a hátunk mögött lévő sarkot néznénk két szemmel. Mivel a baglyok átlagosan 70°-ban látnak térben, ezért 20° híján a teljes körpanorámát képesek térben látni, csupán a fejük forgatásával! A maradék 20°-ot pedig egy szemmel figyelhetik, tehát onnan is érkezik információ.

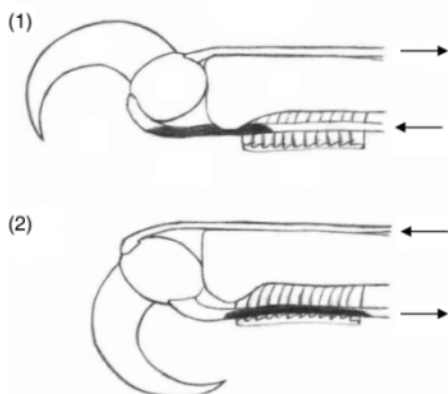
Erdei fülesbagoly első kézevezői. A bekarikázott részről készült nagyításon látszanak a légtörő kampócskák (Fotók: Klein Ákos)

(Az előbbieket megértéséhez szükséges tudnunk, hogy a térlátáshoz elengedhetetlen, hogy két szemmel lássuk egyszerre az adott tárgyat, ugyanis az agyunk a két szemünk közvetítette látvány különbségei alapján alkotja meg a térbeli képet. Ezért igazi térlátásunk csak a két szemünk látóterének átfedésében van. Ezt könnyen ki is próbálhatjuk. Takarjuk le az egyik

szemünket, és próbáljunk egy apró pontot megérinteni a szabad kezünkkel. Meglepően sokat fogunk hibázni a két szemes próbálkozáshoz képest, bár a korábbi tapasztalataink sokat számítanak a hibák kiküszöbölésében.)

A baglyok lábával kapcsolatban is sok érdekességet említhetünk, bár ezek az érdekességek nem csak kizárólag a baglyokra jellemzőek. A baglyoknak – a legtöbb madárhoz hasonlóan - négy ujjuk van. Repülés közben ezek közül három előre áll, egy pedig hátra. Ha a madár a zsákmányt készül megragadni, a külső ujját egy kivételesen mozgékony ízület segítségével hátrafordítja, és így, két első és két hátsó ujjal fogva stabilabb fogás esik a zsákmányon. (Hasonlót figyelhetünk meg a halászsasnál.) Két erőspóroló mechanizmust is érdemes megemlítenünk. Az egyiket a speciálisan kialakult, karommozgató ínnak és ínhüvelynek köszönhetik a baglyok. Ennek a mechanizmusnak az a lényege, hogy a karomhajlító ín felületén sok ezer kis kitüremkedést találunk, az ínhüvely (ebben csúszik az ín) belső felszínén pedig redőket. Amint a bagoly megragadta zsákmányát, begömbíti a karmát az ín segítségével, és ekkor az ín kitüremkedéses felszíne becsúszik az ínhüvely redős részébe. (Hasonlóan működik ez a rendszer, mint a vezetékkötegelő műanyag pántok vagy rendőrségi gyorsbilincsek.)

A karommozgató ínnak és ínhüvelyek működése (forrás: <http://people.eku.edu/richison/birddigestion.html>)

Olyan mértékben növekszik meg így a súrlódás a két felszín között, hogy a madár izommunka nélkül, vagy igen kicsi erőfeszítéssel képes hajlított állapotban tartani a karmait. Hasonló inkialakítást találunk egyes rágcsálókban, repülőmakikban, az emberi kézben, és denevérekben is. Ez utóbbiakban olyan erős lehet ez a mechanizmus, hogy miután elpusztultak, akkor is tovább lógnak a falon, mint ahogy ezt templomtornyokban láthatjuk is. Valószínűleg ez egy általános elterjedt működési mód, biztosan sok élőlénycsoportból előkerül még.

A másik, madarakra általánosan jellemző anatómiai sajátosság a pihenést könnyíti meg. Bizonyára mindenki vizsgált már meg tyúkot anatómiai szempontból. Ha behajtuk a tyúk lábát a csüd feletti ízületnél, akkor azt tapasztaljuk, hogy a madár automatikusan behajtja az ujjait. Ez azért van, mert az ujjakat mozgató ín feltámaszkodik a csüdízület hátsó felszínére, és amikor a madár leül, megfeszül az ín, és behajtja a lábujjakat. Hogy egy kicsit érzékletesebb legyen: ha madármódra működne, és behajlítanánk a könyökünket, akkor önmaguktól begömbülnének az ujjaink.

Akár úgy is modellezhetjük, mi történik, hogy egy lapos, hajlékony lécs („csont”) tetejére fektetünk egy madzagot („ín”), és a két végére rászorítjuk. Amint elkezdjük lefelé görbíteni a lécsot, a madzag meg fog feszülni a kezünkben. Minél jobban görbítjük, annál feszesebb lesz a madzag. A lécs közepére képzelhetjük a csüdízületet, a madzag egyik vége az ujjmozgató inakban folytatódik, a másik rögzítve van a csonthoz egy izmon keresztül. Így a baglyok, az összes madárhoz hasonlóan, csupán a súlyuk segítségével képesek az ágon maradni, akár alvás közben is. Ide, az alvás témához kíváncsok egy frissnek mondható információ, amit tudtommal még baglyoknál nem mutattak ki, de akár bennük is működhet. Tökés récéknél figyelték meg, hogy képesek egyszerre csak az egyik agyféltekéjükkel aludni, közben pedig a másikkal éberén figyelnek. Az éber féltekéhez tartozó szemük nyitva van, azzal ragadozókat lesnek, a másik szemüket behunyják.

Sok érdekességgel találkozhatunk tehát a baglyok testfelépítésével kapcsolatban. Ezek a tulajdonságok több millió bagolygeneráción keresztül csiszolódtak, és a körülményekhez való alkalmazkodás igazán szép példái. Sajnos még alig ismerjük a bennünket körülvevő élő és élettelen világot, ezért akár a fentieknél megdöbbentőbb sajátosságok is kiderülhetnek a jövőben.

Szél László

Várjuk mindazok írásait, akik a baglyokkal kapcsolatos érdekességeket egy-két oldalnyi cikkben összefoglalva kiadványunkban szívesen megjelentetnék. A cikkeket a gyongybagoly@gyongybagoly.hu e-mail címre várjuk!

Nemzetközi önkéntes program: angol-magyar együttműködés

A Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány – történetében először – 2008 januárjában hat hétre két angol önkéntest fogadott. Az önkéntesi program az EU Leonardo Life-long Learning Project keretében valósult meg, együttműködésben angol természetvédelmi civil szervezetekkel. John Sutcliffe (24) és Mike Cooke (40) hazánkat, és benne a Gyöngybagolyvédelmi Alapítványt választották önkéntesi idejük letöltésére, amiben kétség kívül szerepet játszott Magyarország páratlan természeti sokfélesége. Ittlétük célja többre volt: tapasztalatszerzés, karrierépítés, kulturális kitekintés, önkéntes segítségnyújtás egy természetvédelmi civil szervezet számára.

Nagy Tibor (balra) kuvikgyűrűzést mutat be Bács-Kiskun megyében (Fotó: Klein Ákos)

Ittlétük alatt megismerkedtek a gyöngybagolyvédelem legfontosabb kérdéseivel, részt vettek gyöngybagolyvédelmi intézkedések kivitelezésében és gyöngybagolyfelmérésben. Megtapasztalták az erdei fülesbaglyok érdekes nappalozó tulajdonságát, amely az Egyesült Királyságban teljesen ismeretlen jelenség. Segítettek az alapítványi honlap fejlesztésében (www.gyongybagoly.hu), számos angol nyelvű kiadványunk megszerkesztésében, és egy héten át budapesti középiskolákban tartottak mintegy 500 gyermek számára természetvédelmi

szemléletformáló előadást. Ittlétük mindkét fél számára hasznos volt.

Törekszünk arra a jövőben, hogy egyrészt minél több külföldi önkéntes látogassa meg szervezetünket és segítse munkánkat, de ami talán még ennél is fontosabb, hogy **hazai természetvédők számára lehetőséget teremtsünk hosszabb-rövidebb időre történő külföldi tapasztalatszerzésre** (esetleges érdeklődők előzetes jelentkezését szívesen várjuk e-mailen gyongybagoly@gyongybagoly.hu).

Lelkes András (Balatoni Nemzeti Park) fészektérképezésen veszünk részt a miháldi láperdőben (Fotó: Klein Ákos)

Köszönjük mindazok segítségét, akik érdekes programokkal színesítették az angol önkéntesek ittlétét: Farkas Péter, Füstös Adrián, Garai Zsolt, Klein Dóra, Lelkes András, Magyar Máté, Magyar Gabi, Nagy Tibor, Sihelnik József, Soós Krisztián, Tórizs István, William Todd

Az önkéntesek részletes naplót vezettek itt tartózkodásukról, ami az alapítvány honlapján elérhető (www.gyongybagoly.hu, főmenü, Leonardo -2008).

Mindenki a maga módján...

Köszönjük mindazok anyagi és tárgybeli támogatását, akik a Bagolysors előző száma óta áldoztak céljainkra. Nagyon örülünk annak, hogy megvalósul az az elv, amit korábbi, első számunkban kiemeltünk. Akkor hangsúlyoztuk, hogy nem feltétlenül csak az anyagi segítség az, aminek egy természetvédelmi civil szervezet hasznát látja. Sőt! Az újrahasznosítás és a fogyasztás mérséklése szempontjából sokszor kétszeres jót tesznek azon adományozóink, akik egy-egy nélkülözhetővé vált, de még jól használható tárgyi eszközzel támogatják munkánkat. Továbbra is arra kérünk mindenkit, hogy amennyiben van rá módja, lehetőségeihez mérten támogassa munkánkat.

Köszönet a kápolnásnyéki református egyházközösségnek, Molnár Marcellnak és William Toddnek, hogy faanyaggal támogatták bagolyvédelmi munkánkat.

Köszönjük azoknak az (anonim) magánszemélyeknek a támogatását, akik nagylelkű összegekkel támogatták szervezetünket az elmúlt időszakban.

Külön köszönet minden segítő kéznek, aki részt vett munkánkban az elmúlt időszakban, és azoknak, akik felajánlott 1%-ukkal támogatták szervezetünket 2007-ben (500e Ft). A 2006-os személyi jövedelemadó 1%-ából befolyó összesen 193 786 Ft felajánlás elszámolására a 2007. novemberében megjelent Gyömrő c. újságban került sor: az összegből a gyöngybagolyvédelmi ügyeleti telefon működtetését (31 133 Ft), a sérült baglyok ellátását (50 338 Ft) és természetvédelmi tájékoztató füzetünk kiadási költségeit (112 800 Ft) álltuk.

Néhány ötlet a jövőbeni támogatásokhoz.

- fénymásolópapír (lehetőleg újrapapírból)
- borítékok

- új postai bélyegek
- írható CD és DVD
- tűzőgép, iratdossziék, lefűzőtasakok
- asztali számítógép
- patron nyomtatóba (HP Laserjet 3015)
- fűrészáru, OSB lap
- szög, facsavar
- kéziszerszámok (fogók, kalapácsok, csavarhúzó, fűrészek)
- szerszámgépek famunkákhoz (kézi/asztali körfűrész, dekopír fűrész, fűrógép, felsőmaró)
- hosszabbító

Ha szeretne ténylegesen bekapcsolódnunk munkánkba, és nem mint külső támogató, hanem mint az Alapítványt ténylegesen működtető személy, szeretne tenni a természetvédelemért, ennek örülnénk a legjobban. Bármelyik elérhetőségünkön várjuk jelentkezését!

Telefon: 06-20-322-5620

e-mail: gyongybagoly@gyongybagoly.hu

honlap: www.gyongybagoly.hu

Kérjük, adója 1 %-ával támogassa a Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány tevékenységét idén is!

**Adószámunk:
18090343-1-13**

Köszönjük!

Mindennapi természetvédelem... de hogyan?

Veszélyes hulladékok kezelése: „Nem vész el, csak átalakul.”

A veszélyes hulladékok helytelen kezelés esetén még inkább bekerülhetnek a vízrendszerbe, a légkörbe, a talajba, végül a szervezetünkbe, és fokozottan pusztítják környezetünket is, amiben mindannyian élünk. Ha már életünk során a ház körül vagy a munkahelyünkön kikerülhetetlenül szembetalálkozunk ezekkel az ártalmas anyagokkal, nem árt tudni, mit tegyünk velük, milyen lehetőségünk van értelmes ember módjára megszabadulni tőlük.

A veszélyes hulladékok köre szélesebb, mint ahogy azt gondolnánk. Az elektronikai eszközöktől a gyógyszerekig, a lejárt szavatosságú kozmetikumoktól a használt sütőolajig lehetne sorolni a veszélyes hulladékok végtelen sorát. A www.kukabugar.hu/abc internetes cím alatt összegyűjtve megtalálható, mi számít veszélyes hulladéknak, és mi nem, hol adhatjuk le, esetleg hogyan válthatjuk ki ezeket a káros termékeket.

A legegyszerűbb módja a tőlük való megszabadulásnak, ha az önkormányzat, kötelezettségének megfelelően, egy évben legalább egyszer veszélyeshulladék-gyűjtést tart. Érdemes felhívni a helyi önkormányzatot, mikor terveznek ilyet. Ahol erre a reakciók alapján nincs remény, ott saját magunknak önerőből kell felkeresnünk az ártalmatlanítással, gyűjtéssel foglalkozó szolgáltatókat, azoknak gyűjtő pontjait, önkormányzati kezelésű hulladékudvarokat. Ezen szervezetek listáját megtaláljuk a www.humusz.hu internetes cím alatt, a bal oldalon, az „Adatbázisaink” címszónál.

Fontos felhívni a figyelmet, hogy számtalan kötelezettsége van a gyártóknak, forgalmazóknak, sőt, még a boltoknak is a veszélyes hulladékok visszavétele során. Új termék vásárlása esetén a boltok is kötelesek ingyen visszavenni a régi elektronikai készüléket, de a szállítást a vevőnek kell megoldania. Ha nem veszünk új terméket helyette, akkor ingyen hulladékudvarokba, illetve a gyártóhoz, a forgalmazóhoz lehet szállítani az általa gyártott vagy forgalomba hozott (aki árulja, az legtöbbször nem a hivatalos forgalmazó!) elektronikai hulladékot. Könnyen megszabadulhatunk a gyógyszerektől is. Minden gyógyszerértéknél kötelezően vissza kell

vennie a lejárt szavatosságú, nem megfelelő minőségű gyógyszereket.

Az autóakkumulátoroktól, elemektől, használt sütőolajtól is ingyen megszabadulhatunk a legtöbb önkormányzati fenntartású hulladékudvarban, míg egyes átvevőhelyek az autóakkumulátorért még fizetnek is. Egyes cégektől lehet külön rendelni elem- (www.rebat.hu), vagy használt sütőolaj-gyűjtőket (www.biofilter.hu). Ingyen, vagy minimális összegért kiszállítják, és el is viszik meghatározott időközönként az összegyűlt mennyiséget. Ha a közelünkben van már gyűjtőpont (lásd az előző két Webcímet), még ennyit sem kell fáradozni, csak bedobni, beleönteni a tárolóba, amit gyűjtöttünk.

A szárazelemek szelektív gyűjtése senkinek nem jelenthet megerőltetést manapság (fotó: Klein Ákos)

Végző soron viszont akkor tesszük a legtöbbet, ha nem veszünk veszélyes hulladékot tartalmazó árut, ha ezt pénztárcánk, és az áru kínálat egyáltalán megengedi. Ennek hiányában viszont néha még kényelmesebb és kifizetődőbb is a megfelelő helyre leadni a veszélyes hulladékot, saját és környezetünk egészségről nem is beszélve.

Piroch Márton

Önkénteseink magukról

Emlékszem, hogy egy borongós délután történt mindez, 1997 októberében. Akkoriban együtt madarásztunk Nagy Tibor barátommal, akivel Ócsán találkoztam először a Madárvártán, 1994 tavaszán. Már 1996-ban, egy Máriahalmon rendezett madárgyűrűző-táborban körvonalazódott egy szervezet megalapításának ötlete, amelynek fő – és egyben alapvető – célkitűzése a gyöngybagolyvédelem.

Kováts Dávid – A Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány egyik alapítója (Fotó: Elekes Péter)

Mivel akkorra már betöltöttem a 18. életévemet, és más nagykorú akkor nem igazán volt még a csapatban, kézenfekvő volt, hogy részvételemmel létrehozzuk a Gyöngybagolyvédelmi Alapítványt. Tibor – mivel állandóan rohant és rohant – jobb helyszín híján a Kossuth téri metróállomás aluljáróban kért meg, hogy írjam alá e nemes célt szolgáló alapító dokumentumot. Megtiszteltetés volt a kurátori kinevezés, bár tudtam, hogy elsősorban a korom miatt „kellettem”, mert erre a tisztségre más személyt akkor nem találtunk. Kapóra jöttem tehát, és akkorra Tiborral már sok élményen keresztülmentünk, és számítottunk egymásra, különösen ő az én terepi segítségemre, de immár az Alapítvány keretei között. Így kezdtük el tehát a munkát, időről-időre és táborról-táborra magunk köré gyűjtve az önkéntes segítőköt.

Később az egyetemi évek alatt Debrecenben már saját munkacsoportot is szerveztem Bihar-Zemplén Munkacsoport néven, hogy a baglyok regionális

gondjait több-kevesebb sikerrel orvosoljuk. Dacára, hogy azóta már a csoport minden tagjának saját élete és útja van, néhányan még ma is segítenek egy-egy felmérésben vagy költőhely-ellenőrzésben. Bár maga a Munkacsoport már nem dolgozik a régi, névadó területén, az ország legkeletibb részén, a Szatmár-Beregi-síkságon rendszeresen és évről-évre végzi hivatását. Úgy érzem, hogy az iskolai és magánéleti kötelezettségünk mellett sikerült az országnak ezt a részét is munkánk hírnevével meghódítani, amelyet mi sem bizonyít jobban, mint az, hogy e helyekre visszavárnak és megismernek és tudják, hogy egyszer itt voltak valami „bagolynéző-toronymászók”, akik gyerekkoruk óta állnak helyt a természetvédelem ügyéért.

Jómagam azóta is részt veszek az Alapítvány tevékenységében, igaz, az erre fordítható szabadidő a „gyöngybagolyászt” már csak egy-egy hétre a Szatmárba engedi.

A tűzhely, amely mind gyöngybagolyászatunk, mind a lelkes társak összekovácsolásának helye, hitem szerint Máriahalom volt. Azóta önerőből, illetve helyi vállalkozók segítségével e helyszínen folytatom azt a környezeti nevelést, amelyben felnőttem, és amely azóta is összeköt bennünket. Ezt a tábort a hagyományt követve minden évben megrendezzük azért, hogy a jövő generációja, felcseperedvén hozzánk hasonló védői lehessenek a természetnek.

Kováts Dávid

Hirdetési felület

Hirdetési politika

A Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány jelképes támogatás fejében is hirdetési felületet biztosít minden olyan szervezet és cég számára, amelynek működése összhangban áll a fenntarthatósággal, és tevékenységével elősegíti a környezettudatosság elterjedését hazánkban. Örömmel hirdetünk minden olyan rendezvényt, amely környezet- és természetvédelmi eseményekre, szabadidősportokra, egészséges életmódra és egészséges táplálkozásra vagy hagyományörző tevékenységekre invitálja az érdeklődőket.

International Owl

(A Bagolysors magyar nyelvű újság. A Magyarországon élő külföldiekhez és a nemzetközi érdeklődőkhöz is szólva a jövőben minden számban egy oldal terjedelemben angolul is összefoglaljuk a legfontosabb eseményeket, érdekességeket. Reméljük ismertségünk, támogatottságunk ily módon még inkább növekedni fog!)

Dear Reader,

This is the biannual newsletter of the Barn Owl Foundation, Hungary (BOF), (Hungarian: Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány). The final page of this newsletter is dedicated to expatriates in Hungary and those who do not speak Hungarian but would like to know more about owl conservation in Central Europe.

The BOF is a non-governmental organisation dedicated to conserving the traditional ways of agriculture, the natural countryside and the rural lifestyle, which all play an important role in the long-term survival of Barn owls (*Tyto alba*) in Hungary, and all over Europe. Barn owl populations have been decreasing for decades in developed countries.

The main reasons are the loss of traditional nesting sites (e.g. old farm buildings, open spires etc.), along with the intensification of agriculture and the loss of suitable habitats. Barn owls are a well known iconic species, partially due to their attractive appearance, but also due to the owls habits, including hunting, nesting and roosting in human settlements. Thus, the BOF, Hungary hope that by providing intensive publicity to barn owl conservation, the support given to this species will successfully draw attention to the importance of conserving traditional farming, agriculture and rural values.

Dealing with natural countryside management is not only essential from the biodiversity viewpoint, but it also contributes to the successful resurrection and maintenance of the disappearing rural lifestyle, organic food production and healthy recreation in the countryside. The BOF, Hungary welcomes anyone who would like to become a volunteer of the foundation.

*William Todd is looking for a barn owl in a church
(Photo: Ákos Klein)*

The main language is Hungarian, but we also happily practise other foreign languages. If you would like to join our organisation, or have any questions and want to know more about owls and nature conservation, please do not hesitate to contact us in English. Either send us an e-mail (gyongybagoly@gyongybagoly.hu) or telephone (+36 20 322 5620). You can also join our mailing list (please ask us about the details via e-mail).

Any form of support and help is beneficial. Participate in field work or help us to write English materials, and complete applications. We also accept any form of donations (money, materials i.e. hand tools, plywood, nails etc.). Please, ask us about the details.

Barn Owl Foundation, Hungary
Address: Eötvös u. 34., Gyömrő 2230, Hungary
Tax Identification Number: 18090343-1-13
IBAN: HU96 1170 2036 2065 5705 0000 0000
SWIFT Code (BIC): OTPVHUHB
E-mail: gyongybagoly@gyongybagoly.hu
Website: www.gyongybagoly.hu
Non-stop barn owl emergency phone:
(+36) 20 322 5620

Gyere velünk baglyászni!

Legyél résztvevője egy aktív természetvédelmi szervezetnek! Örömmel fogadunk mindenkit, aki csatlakozni szeretne munkánkhoz! Gyere velünk terepre gyöngybagoly fészkeléseket ellenőrizni, fiókákat gyűrűzni, új költőhelyeket kialakítani! Segíts a sérült gyöngybaglyok ápolásában vagy környezeti nevelő programjainkban!

Előzetes programterv: részletek miatt keresd a honlapot vagy keress fel minket!	
Kuvikvédelem a Kiskunságban	Gyöngybagolyvédelem országosan több helyszínen
május 10 május 24-35; 31-01 június 20-30 között 4-5 nap	Május 15- június 15 között Augusztus 10- augusztus 30 között Egész évben (védelmi munkák)

E-mail: gyongybagoly@gyongybagoly.hu

Honlap: www.gyongybagoly.hu

Állandó telefonszámok:

06-20-322-5620

06-20-314-5592

A Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány Barátja Támogatói lap

Név:.....

Lakcím:.....

Születési idő:.....

e-mail cím:.....

foglalkozás:.....

A Bagolysorsot elektronikusan kérem az e-mail címemre (színes, környezetkímélő megoldás) IGEN NEM

A Bagolysorsot kérem elpostázni a megadott címre (fekete-fehér, újrapióra nyomva) IGEN NEM

Szeretnék feliratkozni az Alapítvány e-mail listájára a megadott e-mail címmel IGEN NEM

Szívesen részt vennék terepi programokon, összejöveteleken IGEN NEM

Gyere velünk baglyászni!

A Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány Barátja Támogatói lap

A Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány nyílt, ahhoz bárki csatlakozhat, aki az Alapítvány céljaival egyetért és azt támogatni akarja. A csatlakozás formája vagyoni és/vagy természetbeli hozzájárulás. A csekken vagy átutalással befizetett támogatás fejében az Alapítvány évi kétszer megjelenő Bagolysors c. ismeretterjesztő természetvédelmi hírlevelét kipostázzuk vagy e-mailezzük, felvesszük e-mail-es levelezőlistánkra, ahonnan értesülhet aktuális programjainkról. (Az Alapítvány természetvédelmi programjaiban természetesen mindenki támogatástól függetlenül részt vehet!)

Diák/nyugdijas	min. 400 Ft/év
Felnőtt*	min. 800 Ft/év
Családi	min. 1200 Ft/év
Támogatói*	min. 2000 Ft/év
Céges (szponzor)*	min. 5000 Ft/év

*A befizetett támogatásról szervezetünk kérésre adóigazolást tud kiállítani, amely igazolás csökkenti a személyi jövedelemadó alapot.

Ezt a szelvényt a támogatás befizetését követően kérjük postázza vagy tartalmát e-mailen jelezze számunkra!

Cím: 2230 Gyömrő, Eötvös u. 34., e-mail: gyongybagoly@gyongybagoly.hu